Τά νέα βιβλία

Ο διευθυντής τοῦ «Θεσσαλικοῦ» τονίζει:

Τά περιφερειακά θέατρα νά βασίζονται στό κοινό

Αναζητώντας ταλέντα στίς ντόπιες δυνάμεις

Θά μπορούσε νά πεῖ κανείς πώς τό «Θεσσαλικό Θέατρο» ὑπήρξε ὁ πρωτοπόρος τῆς δημιουργίας περιφερειακῶν θεάτρων μιά καί ἱδρύθηκε λίγο μετά τήν μεταπολίτευση καί λειτουργεί ἀπό τότε συνεχώς καί ἐπιτυχῶς.

Σήμερα τό θέατρο αὐτό, πού βασικά της στέλεχος ὑπήρξε καί ἡ Ἄννα Βαγενά ἔχει μετατραπεῖ ἐδῶ καί δύο χρόνια σέ «δημοτικό θέατρο τῆς Λάρισας. Τίς μέρες αὐτές βρίσκεται στή Θεσσαλονίκη καί παρουσιάζει τήν ἐπιθεώρηση «Κοντός ψαλμός ἀλληλούϊα» πού ἔγραψε μιά πλειάδα ἀνθρώπων τοῦ θεάτρου.

Συναντηθήκαμε μέ τόν Κώστα Τσιάνο, ἀπό τά παλιότερα στελέχη τοῦ θεάτρου αὐτοῦ καί σήμερα διευθυντή του, καί συζητήσαμε γιά τήν πορεία, τίς ἐπιτυχίες, τούς στόχους καί τά προβλήματα τοῦ «Θεσσαλικοῦ», ἀλλά καί τῶν ἄλλων περιφερειακῶν θεάτρων. Τό πρῶτο ἐρώτημα ἦταν:

– Ο τρόπος πού λειτουργεί σήμερα τό θέατρό σας εἶναι διαφορετικός ἀπό ἐκεῖνον πού ἀκολουθούσε τό «Θεσσαλικό θέατρο» πρίν τό 1983;

– Ο τρόπος λειτουργίας εἶναι σχεδόν ἴδιος. Μάνο πού τώρα τά διοικητικά συμβούλιο ἔχει περισσότερες ἁρμοδιότητες, στά διοικητικά θέματα καί στίς δαπάνες. Επίσης ἐγκρίνει τίς ἀποφάσεις ἡ εἰσηγήσεις τῆς τριμελοῦς καλλιτεχνικῆς ἐπιτροπῆς. Πρόεδρος τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου εἶναι εἶναι ὁ ἀντιδήμαρχος τῆς Λάρισας καί μέλη ἐκπρόσωποι τῆς κοινωνίας τῆς πόλεως πού ἐπιλέγει πάλι ὁ δήμος. Κατά τά ἄλλα, συνεχίζεται ἡ ἴδια καλλιτεχνική γραμμή καί φυσιογνωμία πού προσπόθησε ν' ἀνακαλύψει τό παλιό «Θεσσαλικό θέατρο». Εκεῖνο ἐπίσης παῦ ἔχει ἀλλάξει εἶναι ὁτι τώρα ἔχουμε μεγαλύτερη αἰκανσμική ἄνεση καί κάνουμε παραγωγές πού δέν μποραύσαν νά γίνουν.

Οπως μάς εἶπε ὁ κ. Τσιάνος, πρίν τρία χρόνια τό θέατρό τους ἐπαιρνε ὁπό τό ὑπουργεῖο πολιτισμοῦ 3.000.000 δραχμές. Απά τότε πού ἔγινε δημοτικό περιφερειακό παίρνει 20.000.000 ἀπό τό ὑπουργεῖο πολιτισμοῦ καί ἐπιστημῶν καί ἄλλα 4.500.000 ὁπό τόν δήμο. Τόν ρωτούμε ἀν ἔτσι ἔγινε δυνατόν νά αὐξηθεῖ τό παίζονται καί πόσο στήν Λάρισα, καί πού στήν ἐπαρχία;

– Κάθε ἔργο παίζεται κατ' ὀρχήν στή Λάρισα. Φτάσομε νά στέκεται ἕνα ἔργο στήν πόλη αὐτή 45 μέρες ἡ καί δύο μήνες. Η ἐπιθεώρηση «Κοντός ψαλμός ἀλληλούϊα» ἔκοψε συνολικό 18.000 εἰσιτήριο μόνο στή Λάρισα, σημειώνοντας ρεκόρ. Στή συνέχεια τό ἔργο παίζεται σέ ὅλη τή Θεσσαλία, ὅπου ὑπάρχει κατάλληλος χώρος. Τό κακό εἶναι ἀτι οἱ κατάλληλες αἴθουσες ὅσο πάνε καί ἐκλείπουν. Οἱ κινηματογράφοι γίνονται γκαράζ, ἀποθήκες, ταθέρνες. Υπολογίζουμε ὁτι τόν τελευταῖο καιρό ἔκλεισαν 15 αἴθουσες.

– Δέν δημιουργοῦνται στήν ἐπαρχία πνευματικά κέντρα μέ κατάλληλες αἴθουσες;

– Στήν Θεσσαλία ὄχι. Τό πρόβλημα, ὅμως, θά μπορούσε νά λυθεί ἀν μέ μικρά μιοθώματα νοικιάζονται κινηματογράφοι πού προσφέρονται γιατί ἔτσι κι ἀλλιώς κλείνουν.

– Γιατί κλείνουν οἱ κινηματογράφοι στίς ἐπαρχιακές πόλεις;

– Ο κόσμος ἔχει δεθεί μέ τήν τηλεόραση καί τό θίντεο. Οἱ ἡλικιωμένοι μένουν στά σπίτια τους καί θλέπουν τηλεόραση, ἐνώ οἱ νέοι καί οἱ μέχρι 40 χρόνων πηγαίνουν στίς καφετερίες πού ὅλες τώρα διαθέτουν θίντεο καί θάζουν ἔργα. Σέ μερικά μέρη πού ἔχει τρεῖς καί τέσσερις καφετερίες, καί μάλιστα πολυτελεῖς, συνεννοοῦνται οἱ καφετερίες καί παίζουν διαφορετικά ἔργα, ὅλλη γουέστερν, ἄλλη δραματικό, ἄλλη θρίλερ κλπ.

– Τό «Θεσσαλικό θέατρο» ἔχει ἐπιτυχία καί ἔξω ἀπό τήν Λάρισα;

– Τό θεατρό μας πέτυχε γιατί ἔχει μεγάλη κίνηση στίς πόλεις, τίς κωμοπόλεις καί τό χωριά. Μέ τήν ἐπιθεώρηση στόν Βόλο κάναμε 3.000 εἰσιτήρια αἐ δύο μέρες καί στήν Καρδίτσα 2.500. Κι αὐτό ὄχι μόνο μέ τήν ἐπιθεώρηση, ἀλλά καί μέ τόν Μπρέχτ, πού εἶχε τεράστια ἐπιτυχία παντοῦ. Μάλιστα, ἐγώ, στό ρόλο τοῦ Αζτάκ, παίζοντας καί θλέποντας τίς ἀντιδράσεις τοῦ κοινοῦ, ἐθριαζα μόνο ἀπό τό δικό μας, γιατί ἐμείς εἴχαμε μιά παλιά ἐπιτυχή ἱστορία. Διαθάζω στίς ἐφημερίδες τά στοιχεία: ἐμείς μέσα σέ μισό χρόνο κάναμε 63.000 εἰσιτήρια. Τό ὁμέσως ἑπόμενο (οἐ ἀριθμό εἰσιτηρίων) θέατρο, τῶν Ιωαννίνων, ἔκανε 22.000

ἔργα σέ κλασικές παροστάσεις;

– Ναί, πρέπει καί τά ἔργα καί ὁ τρόπος παρουσίασης τους νά εἶναι παροδοσιακά. Η ἐξέλιξη πρέπει νά γίνει σιγά-σιγά. Αν ἕνα ἔργο δοθεί μέ ἀπιαστους συμθολισμούς, τό κοινό ἀντιδρά, κοροϊδεύει. Ο ἄνυποεπιθαρύνουμε τίς παραγωγές. Καί στοιχίζουν πολύ οἱ ἐκτός ἕδρας ἀμοιθές. Πάντως δέν εἶμαι τῆς γνώμης ὁτι πρέπει ἡ πολιτεία ν' ἀνοίγει συνεχώς τά συρτάρι της. Αν μάς ἔδινον ἄλλα πέντε ἑκατομμύρια θά ἦταν καλά, ἀλλά δέν θά ἠθελα ἄλλα 20. Τά περιφερειοκά πρέπει νά κάθουν εἰσιτήρια, νά θασίζονται στήν προσέλευση τοῦ κοινοῦ.

– Τί θά παρουσιάσετε τό καλοκαίρι;

– Τό καλοκαίρι δέν θά παρουσιάσουμε καινούργιο ἔργο. Θά παίξουμε τό «Κοφενείο» τοῦ Γκολντόνι σέ ἐπαρχιακά κέντρα. Ηταν ἀπό τίς καλύτερες παραστάσεις τῆς χρονιάς, ἀλλό τόν χειμώνα δέν μπορούσε νά πάει σέ περιοδεία λόγω μεγάλου σκηνικοῦ. Τώρα θά τό παίξουμε στό ὑπαιθρο. Επίσης τό καλοκαίρι θά συνεχίοουμε τίς παραστάσεις τῆς ἐπιθεώρησης «Κοντός ψαλμός ἀλληλούϊα», σέ ὑπαίθριους χώρους. Καί τέλος θά παίζουμε καί τό παιδικό «Τά καινούργια ρούχα τοῦ Βασιλιά» πού ἔγραψε ὁ Γιάννης Καλατζόπουλος μέ θάση τό παραμύθι τοῦ Αντερσεν. Τό ἔργο αὐτό παίχτηκε καί τόν χειμώνα στήν Λάρισα, ἀλλά καί οἐ χωριά.

ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΑ ΤΑΛΕΝΤΑ

Τό περιφερειακό - δημοτικό θέατρο τῆς Λάρισας ἔχει, ὅμως, στό ἐνεργητικό του καί μία ἄλλη θουμάσια δραστηριότητα. Μάς τήν παρουσιάζει ὁ κ. Τσιάνος:

– Από πέρυαι ἱδρύσαμε τήν ἐρασιτεχνική ακηγή μας, μέ ἐρασιτέχνες ἠθοποιαύς ἀπό τήν Λάρισα καί τά χωριά. Εμείς ταύς θοηθούμε οἰκανομικά καί στήν σκηνοθεσία. Μέχρι τώρα παρουαίασαν τρία ἔργα: τήν «Ειρήνη» τοῦ Αριστοφάνη, τήν «Ιστορία τοῦ Αλή Ρέτζα» τοῦ Μάρκαρη καί τούς «Φασουλήδες τοῦ Κατσιμπόρα» τοῦ Λόρκα. Οἱ ἠθαπαιοἱ εἶναι μαθητές, οἰκοδόμοι, δικηγόροι, νοικοκυρές, μαθήτριες, ὑπάλληλοι, ἐπαγγελματίες. Παίζουν στό δικό μας θέατρο, ὅταν πηγαίνουμε περιαδεία. Αλλά κάνουν καί αὐτοί περιοδεία. Εχουν τερόστια ἀπήχηση

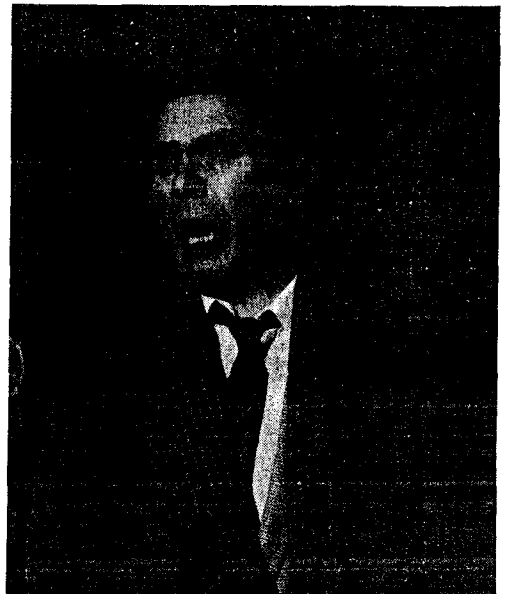

Ο Κώστας Τσιάνος, ὁπως ἐμφανίζεται σέ ἕνα νούμερο τῆς ἐπιθεώρησης «Κοντός ψαλμός ἀλληλούϊα».

Ο Φρανκενχάιμερ από σκαίνια, σ' ἕνα διάλειμμα τοῦ γυρίσματος τῆς νέας του ταινίας.

Συνομιλία μέ τόν σκηνοθέτη

Τζών Φρανκενχάιμερ: ἔχει σημασία τά φίλμ νά ἀρέσουν στό κοινό

Θέλει νά δουλεύει μέ ἠθοποιούς, ὄχι μέ στάρ

Γεννημένος στή Νέα Υόρκη, ὁ σκηνοθέτης Τζών Φρανκενχάιμερ, εἶναι ἀπό τούς πιό σημαντικούς σκηνοθέτες τοῦ ἀμερικανικοῦ κινηματογράφου, ὄχι τῆς καινούριας γενιάς.

Στό ἐνεργητικό του ἔχει ἀρκετές ταινίες καί μερικές πολύ καλές. Τώρα γυρίζει στό Λονδίνο τό φίλμ «Χόλκροφτ Κόθεναντ» μέ τό Μάικελ Καίην καί τή Βικτόρια Τέναντ στούς θασικούς ρόλους. Μέ τήν εὐκαιρία αὐτή ὁ Φρανκενχάιμερ παραχώρησε συνέντευξη αἐ θρεταννικό περιοδικό, πού τά κυριότερα σημεία της εἶναι τά ἑξῆς:

–Στή δεκαετία τοῦ 1960 συνηθίζατε νά κάνετε μιά ταινία κάθε χρόνο. Μερικές φορές καί περισσότερες. Τά τελευταία ἑξι χρόνια ἡ παραγωγή σας μειώθηκε. Αὐτό ἔγινε μετά ἀπό συνειδητή ἀπόφαση;

–Νά σάς πώ, τήν ἐποχή πού ἀναφέρετε εἶχα ἕναν θαυμάσιο συνεργάτη, τόν Εντουαρντ Λιούις, πού ἔκανε γιά μένα πιό εὔκολη τή δουλειά, γιοτί τά ἑτοίμαζε ὅλα ἔτσι, πού νά μποροῦμε νά πούμε ὁτι μοῦ ἑτοίμαζε ὅλη τήν ταινία... Ετσι μπορούσα νά γυρίζω ἕνα φίλμ κάθε χρόνο. Μερικές φορές δουλεύαμε δυό ταινίες μαζί. Δυστυχώς, τώρα δέν ἔχω τόν Λιούις.

–Πώς νυοίζετε τώρα τό «Χόλκροφτ Κόθεναντ»; Σάς ἔκανον πρόταση;

Τζέημς Πέτρας «Ακμή καί παρακμή τῆς σοσιαλδημοκρατίας στή Νότια Εὐρώπη»

Τό θιθλίο αὐτό φέρει τόν ὑπότιτλο «Δοκίμια γιά τόν ἑλληνικό καπιταλισμό» καί ἀποτελεῖται ὁπό μελέτες καί ὄρθρα, καρπούς τῆς δίχρονης ἐμπειρίας τοῦ συγγραφέα ἀπό τήν Ελλάδα, σάν διευθυντή τοῦ «Ιδρύματος μεσογειακῶν μελετῶν». Ο ἴδιος γράφει πώς τά κείμενά του ἀντιπροσωπεύουν μιά προσπάθεια γιά νά προσδιοριστοῦν οἱ ἰδιαιτερότητες τῆς ἑλληνικῆς καί γενικότερα τῆς μεσογειακῆς ταξικῆς δομῆς. Οἱ ἀπόπειρες νά ἐξηγηθεῖ ἡ ἀνάπτυξη στήν περιοχή, μέσα ἀπό τό θορειοεὐρωπαϊκό καί τά τριτοκοσμικά «μοντέλα» ἀπέτυχον ν' ἀντιμετωπίσουν τίς συγκεκριμένες μορφές κρατικῆς παρέμθασης. τή «συνδυασμένη ἐξέλιξη τοῦ ταξικοῦ σχηματισμοῦ» καί τήν ἐμφανή ἀντίθεση ἀνάμεσα στίς προσδοκίες τῆς ριζοσπαστικῆς μάζας καί τήν κομφορμιστική συμπεριφορό τῶν «λαϊκῶν κομμότων» (Εκδόσεις «Στοχαστής»).

Λάζαρου Αρσενίου «Η Θεσσαλία στήν τουρκοκρατία»

Στό θιθλίο αὐτό περιγράφονται, συνοπτικά, ὅσα διαδραματίστηκον στή Θεσσαλία, στούς αἰώνες πού κράτησε ἡ τουρκοκρατία. Παράλληλα περιγράφονται καί τά στάδια ὁπό τά ὁποία πέρασε ὁ ἑλληνισμός, ἀπό τήν ὑποδούλωσή του ὡς τήν ἀπελευθέρωση. Ειδικότερα, περιγράφεται πώς τό ἑλληνικό στοιχεία, κάτω ἀπό τίς συνθήκες ἐξανδραποδισμοῦ, ἐπιτυγχάνει τήν ἐθνική του ἐπιθίωση. Ταυτόχρονο τό θιθλίο τοῦ κ. Αρσενίου ἀποτελεί μιά συμθολή στή συγκρότηση τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας, στήν ἐποχή πού ἀναφέρεται, δεδομένου ὁτι ἔχουν γραφτεί πολλά γιά τήν ἐπανάστοση στό Μοριά, στά νησιά ἡ στήν Αττική, ἀλλά λίγα γιά τή Θεσσαλία καί τή Μακεδονία. Ο συγγραφέας προσπαθεί νά καλύψει τά κενό αὐτό καί τό ἐπιτυγχάνει καθώς τό θιθλίο του ξεκινάει ἀπό τά γεγονότα τοῦ 1393 καί φτάνει στά τέλη τοῦ 19ου αἰώνα (Εκδόσεις «Επικαιρότητα).

Χάνς Γκέτζε «Ασπρόμαυρες φωτογραφίες

Τό θιθλίο φέρει τόν ὑπότιτλο «Η ἐπεξεργασία καί ἡ μεγέθυνσή τους» καί ἔχει σκοπό νά θοηθήσει τούς φίλους τῆς φωτογραφίας νά ξεπεράσουν τίς δυοκολίες τῆς ἐμφάνισης, τῆς ὑφής, τῶν χρόνων ἐμφάνισης, τῆς στερέωσης, τοῦ ρετούς καί ὅλων τῶν ἄλλων ἐπεξεργασιών πού, ἀν ἐφαρμαστοῦν σωστά, θά δώσουν τήν τέλεια φωτογραφία. Ο συγγραφέας εἶναι ἀναγνωρισμένος Γερμανός φωτογράφος μέ ἰδιαίτερη ἱκανότητα νά μεταδίδει σέ ἄλλους τίς γνώσεις του. Τό θιθλίο ἀπευθύνεται τόσο σέ ἀρχάριους, ὅσο καί οἐ ἐμπειρους ἐρασιτέχνες πού θέλουν

–Πώς γυρίζετε τώρα τό «Χόλκροφτ Κόθεναντ»; Σάς έκαναν πρόταση;

–Τή δουλειά μού τήν πρότειναν ό Εντυ καί ή Ελυ Λαντάου. Είχαν τό βιβλίο τού Ρόμπερτ Λούντλαμ, όλλά δέν είχαν τό σενάριο. Κι έπίσης είχαν έναν ήθοποιό, πού ήταν λάθος.

–Ηταν ό Τζέημς Κάαν;

–Ναί. Καί ήταν τελείως άκατόλληλος. Κι αύτό γιό τρείς λόγους. Πρώτον, δέν τού ταίριαζε ό ρόλος. Δεύτερον, είχε ψυχολογικό προβλήματα. Τρίτον, μόλωνε μέ τούς παραγωγούς έπί τρείς μήνες καί δέν τό ήξερα. Ηταν διάφορα πράγματα, άσχετο μέ μένο. Γιά τίς παραπάνω τρείς αίτίες, ήταν άδύνατο νά πόει μπροστά τό φίλμ. Ετσι, είχο τό μεγαλύτερο δώρο πού μπορούσαν νό μού κάνουν! Μού έδωσαν τό Μάικελ Καίην, πού είναι ό καλύτερος ήθοποιός πού έχω δουλέψει μαζί.

–Είστε 30 χρόνια στάν κινηματογράφο καί λέτε αύτό γιά τόν Καίην;

–Ναί, έχω τριόντα χρόνια στόν κινηματογράφο, άλλά αύτά πού λέω γιά τόν Καίην είναι άλήθειο.

Ηθοποιοί καί στάρ

–Πώς είναι καλύτερος άπό τήν Ντέμπορα Κέρρ ή τάν Φρέντερικ Μάρτς ή άπό τούς άλλους καλούς ήθοποιούς πού συνεργαστήκατε;

–Ηταν όλοι πολύ καλοί, όλοι θαυμάσιοι, άλλά ό Καίην ήναι καλύτερος. Εχει τέτοια κατανόηση πού κάνει χωρίς φασαρίο τή δουλειά του. Κάποτε άκουσα έναν όρισμό τού ταλέντου, ότι ταλέντο είναι νά κόνεις εύκολο αύτό πού οί άλλοι βρίσκουν δύσκολο. Ο Καίην προσφέρει πολλά στό ρόλο του. Δέν είναι μόνο ότι έχει τήν πείρα τού έπαγγελματία καί ότι άφοσιώνεται στή δουλειά του κι έτσι κάνει τά πράγματα εύκολότερα, άλλά μού δίνει άκριβώς αύτό πού θέλω κι άκόμη περισσότερα. Κι άκόμη είναι φοβερά έξυπνος. Ο Φρέντερικ Μάρτς ήταν λαμπερός ήθοποιός καί θά τοποθετούσα τόν Καίην δίπλα στό Μάρτς. Βέβαια, δέν δούλεψα μέ τόν Μάρτς όταν ήταν στήν κορυφή τής καριέρας του, ένώ ό Καίην είναι στήν κορυφή του τώρα. Υπόρχει διαφορά.

–Προτιμάτε τούς ήθοποιούς ή τούς στάρ;

–Είμοι περισσότερα σκηνοθέτης ήθοποιών, παρά σκηνοθέτης τών στάρ. Θέλω κάποιον πού νά παίζει καλά τό ρόλο του καί θέλω νά κάνω κουμάντο στίς ταινίες μου. Δέν θέλω νά έχω κάποιον πού νά μού λέει πώς θά κάνω τό φίλμ τό δικό μου. Υπόρχουν σκηνοθέτες πού δουλεύουν μέ στάρ, πού θέλουν νά καθοϊηγούν έκείνοι.

Οί καλύτεροι σκηνοθέτες

–Ποιοί είναι οί σκηνοθέτες πού έκτιμότε καί άγαπάτε περισσότερο;

–Ο καλύτερος σκηνοθέτης άπ' αύτούς πού δουλεύουν σήμερα είναι ό Κόπολλα. Κι άκόμη πηγαίνω καί βλέπω όλα τό φίλμ τού Κάρολ Ρήντ, όπου καί νό παίζονται. Ο Χίτσκοκ, ό Τζώρτζ Στήβενς, ό Μπίλλυ Γουάιλντερ καί ό Ρενέ Κλαίρ, είναι οί σκηνοθέτες πού μέ έπηρέασαν περισσότερο.

–Είναι πολύ ένδιαφέρουσα ή έπιλογή πού έχετε κάνει, γιατί κανένας άπό τούς σκηνοθέτες πού άναφέρετε δέν θά γύριζε ταινίες σάν τίς δικές σας. Η μήπως έχετε διάθεση νά κάνετε φίλμς σάν τού Γουάιλντερ ή τού Στήβενς;

–Πιστεύω, πώς κάθε σκηνοθέτης μέ φιλοδοξίες, θά ήθελε νά κάνει ταινίες σάν τού Γουάιλντερ ή τού Στήβενς. Καί νομίζω, πώς άπό τά καλύτερα φίλμ τού Χόλλυουντ ύπήρξαν τό «Μιά θέση στόν ήλιο» καί τό «Κολύτερα χρόνια τής ζωής μας». Τούς έχω πολύ ψηλά αύτούς τούς δύο άνθρώπους.

–Τί τούς κάνει σπουδαίους;

–Πρώτα - πρώτα, νομίζω, πώς είναι ύπέροχοι τεχνίτες. Ξέρουν καί οί δυό νά άφηγούνται μιά ίστορία φανταστικά, δηλαδή είναι τέλειοι άφηγητές. Καί,αύτό μάς καλούν νά πούμε στόν κόσμο, νά πούμε ίστορίες. Μού άρέσει νά θλέπω ταινίες τού Ρήντ, τού Στήβενς, τού Χίτσκοκ, τού Γουάιλντερ. Πάντως, έμένο μέ έπηρέασε περισσότερο ό Ρήντ.

–Ποιό πράγμα σού άρέσει περισσότερο στίς ταινίες αύτού τού σκηνοθέτη;

–Ο τρόπος πού χειρίζεται τήν κάμερο, ό τρόπος πού άφηγείται τήν ίστορία του, όρισμένες γωνίες λήψεως. Ελέγχει θαυμάσια τό ύλικό του, τό κέφι του, τή μουσική, τήν άτμόσφαιρα.

–Είχοτε άρχίσει νό δουλεύετε τότε πού οί σκηνοθέτες είχαν πιά πολλή έλευθερία. Πώς νομίζετε ότι θό τά καταφέρνατε στή δεκαετία τού 1930, άν δουλεύατε στή Μέτρο ή στή Γουώρνερ;

–Νομίζω, ότι θά τά πήγαινα πολύ καλά κι αύτό γιατί μού άρέσει νά δουλεύω. Δέν μού άρέσουν άλες αύτές οί θλακείες πού γίνονται σήμερα, πού ό σκηνοθέτης πρέπει νά κάνει καί τόν έμποράκα. Εμένα μού άρέσει ή δουλειά στό στούντιο, ή συνεργασία μέ τό σεναρίστα καί τούς ήθοποιούς.

–Εχετε ποτέ τήν έντύπωση ότι πρέπει νό άποδείξετε κάτι σέ κάποιον;

–Νομίζω ότι πάντά πρέπει ν' άποδείξεις κάτι σέ κάποιον. Σέθομαι φοθερά τό κοινό καί θέλω τά κοινά νά άρέσει τίς ταινίες μου. Εχει πολλή μεγάλη σημασία νά άρέσει τό κοινό τίς ταινίες πού γυρίζουμε, τό νά γίνοντοι οί ταινίες έμπορικές καί έτσι νά μπορούμε νά συνεχίσουμε.

–Στή δεκαετία τού 1960 γυρίζετ τή μιά ταινία μετά τήν άλλη, άλλά κατόπιν σόν νά καταλογιάσατε. Γιατί;

–Νομίζω, ότι τώρα είμοι περισσότερο σκηνοθέτης άπ' ό,τι ήμουν. Αύτό γίνεται άπό τό ότι όποκτάς περισσότερη κατανόηση τής ίστορίας πού θέλεις νά γυρίσεις, γίνεσαι γεροντότερος καί έλέγχεις καλύτερα τό ύλικό σου. Στή δεκαετία τού 1970 θέλησα νά ζήσω λίγο τή ζωή μου, μετά άπά τόση δουλειά μέ τόν κινηματογράφο καί τήν τηλεόραση. Ετσι, έζησα άρκετά στή Γαλλία. Αλλά καί στή δεκαετία τού 1970 έκανα τρείς πολύ καλές ταινίες: τίς «Παγοπώλης έρχεται», «Γαλλικός σύνδεσμος ΙΙ» καί «Μαύρη Κυριακή». Νομίζω καί πώς ή δεκαετία τού 1960 θά πάει καλά γιά μένα.

–Κάποτε ήσαστον ένας σκηνοθέτης πού θέλατε νά μεταφέρετε κάποιο μήνυμα στό κοινό. Τώρα μοιάζει όπλά σό νά γυρίζετε ταινίες.

–Αύτό έξαρτάται άπά τά ύλικό πού έχεις. Δέν μπορείς νά γυρίσεις μιά ταινία άπό ότιδήποτε. Πρέπει νά είναι σωστή καί έγώ είμαι έκλεκτικός. Ισως γι' αύτά δέν δούλεψα πολύ τόν τελευταίο κσιρό. Είμαι έκλεκτικός καί δέν μπορώ νά δουλεύω μέ άκατάλληλους άνθρώπους. Νομίζω, ότι ή έπιτυχία ή ή άποτυχία έξαρτάται άπά τό πρώτο ναί ή όχι πού θά πείς. Τό «Χόλκροφτ Κόθεναντ» θά είναι, νομίζω, έπιτυχία, γιατί πιστεύω πολύ στό ύλικό πού έχω, στά σενάριο πού είναι άπό τά καλύτερα πού γύριζα ποτέ.

τόν δήμο. Τόν ρωτούμε άν έτσι έγινε δυνατόν νά αύξηθεί τό προσωπικό.

– Οί καλλιτέχνες δέν ήταν ποτέ λίγοι. Μερικές φορές, όταν τό όπαιτούσε τό έργο, είχαμε 15 ή 18 ήθοποιούς. Τώρα έχομε περισσότερους τεχνικούς. Ακόμη, άς σημειωθεί ότι τώρα κατασκευάζομε έμείς τά σκηνικά καί τά κοστούμια, στή Λάρισα. Ετσι θοηθόμε καί τούς έργαζομένους καί τήν άγορά τής πόλης.

ΛΕΙΠΟΥΝ ΠΑΝΤΑ ΟΙ ΑΙΘΟΥΣΕΣ

Στή Λάρισα ό θίασος στεγάζεται σέ κεντρικό κινηματογράφο πού μετατράπηκε σέ θεατρική αίθουσα. Ρωτούμε:

– Τά έργα πού έτοιμάζετε, πού

Αζτάκ, παίζοντας καί θλέποντας τίς άντιδράσεις τού κοινού, έθρισκο στοιχεία τού ρόλου οωστότερα. Ο, θεοτής, πού τό αίσθητήριό του λειτουργεί όγνά, έπιανε οωστά τό νάημα τού έργου. Ηταν άπό τίς πιό μεγάλες έμπειρίες.

ΤΑ ΘΕΑΤΡΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

Η συζήτηση παίρνει ένα γενικότερο χαρακτήρα μέ τήν έρώτηση:

– Ποιά είναι ή γνώμη σας γιά τά περιφερειακά θέατρα; Πέτυχε ό θεσμός; Καί τί θά μπορούσε νά γίνει γιά τήν θελτίωση τής κατάστασης;

– Δεν μπόρεσα νά παρακολουθήσω τήν πορεία όλων τών περιφερειακών θεότρων. Ούτε μπορώ νά κρίνω

εἰσιτήρια. Τής Καλαμάτας έκανε τά λιγότερα, κάπου 13.000 εἰσιτήρια. Εγώ πιστεύω ότι ή δική μας έπιτυχία όφείλεται στό ρεπερτόριο, γιατί προσπαθούμε τά έργα μας νά κάνουν άνοίγματα στόν κόσμο, σεθόμενοι όμως τήν ποιότητα. Ακόμη καί ή έπιθεώρηση ποό παρουσιάζουμε έχει ήθος. Ενα άλλο στοιχείο είναι ότι δέν έχουμε τρομοκρατήσει τό κοινό μέ πειραματισμούς, πού άλλού ίσως νά είναι θεμιτοί. Εμείς θαδίζουμε πάντα πάνω στίς παραδοσιακές φόρμες καί άπό κεί, γνωρίζοντας πρώτο τούς θασικούς θεατρικούς κώδικες, θαδίζουμε παραπέρα.

– Δηλαδή, κατά ή γνώμη σας, τά περιφερειακά θέατρα πρέπει νά παίζουν μόνο παραδοσιακά

ψίαστος, ό άπλός θεατής δέν δέχεται νά τού κάνεις τόν δάσκαλο, ότι έσύ ξέρεις πιό πολλά καί πάς νά τόν διδάξεις.

Ανεξάρτητα άπό τό άν συμφωνεί κανείς ή όχι, ή άποψη τού κ. Τσιάνου είναι άξιοπρόσεχτη. Στό κάτω τής γραφής, μιλάει ή πείρα.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ

Πόσα άνετα μπορεί νά ζήσει ένα περιφερειακό θέατρο μέ τά χρήματα πού παίρνει άπά τό κράτος; Ρωτούμε τόν κ. Τσιάνο:

– Είναι άρκετά τά χρήματα τής έπιχορήγησης;

– Είναι καί δέν είναι. Μέ τά χρήματα πού παίρνουμε δέν μπορούμε νά

περιοδεία. Εχουν τεράστια άπήχηση στόν κόσμο, έπαιξαν καί στό φεστιθάλ Ιθάκης καί κέρδισαν θραθείο.

– Πού στοχεύει αύτή ή πρωτοθουλία σας;

– Πιστεύουμε άτι άπό κεί μπορούν νά θγούν μελλοντικά στελέχη τού Θεσσαλικού θεάτρου. Θά δούμε ποιοί άπό αύτούς όξίζει νά περάσουν στό έπαγγελματικό θέατρο, παρατώντας τό σημερινό τους έπάγγελμα. Ηδη ένας άπά τούς έροσιτέχνες πέρασε στούς έπαγγελματίες. Καί τώρα έτοιμάζοναι άλλοι δύο.

*Είναι μιά ώραία ίδέα, ένα έξυπνο έγχείρημα πού σίγουρα θά θοηθήσει στήν ούσιαστική θεατρική άποκέντρωση, άλλά καί ότι ό τύπος πού περιγράφω είναι τό πράσωπο αύτό. Θά έλεγα μόλιστα, ότι δέν είναι κάν ό ίδιος. Μά ό Πασαζαντές πού γνώρισα στή φυλακή, στάθηκε ή ζωντανή πηγή έμπνευσης τού αεσημασμένου πλαστογράφου πού περιγράφω στό θιθλίο μου. Οπως όλοι σχεδόν οί μαρκαρισμένοι, έτσι κι ό Πασαζαντές ήταν ένας δαιμάνιος άφηγητής». Τό συναρπαστικό θιθλίο τού Νεσίν έχει μεταφράσει ό Παναγιώτης Αμπατζής (Ελληνικές έκδόσεις).

Μάργκαρετ Ατγουντ «Η φαγώσιμη γυναίκα»

Η Μάριαν είναι μιά συνηθισμένη κοπέλα πού μόλις έχει άποφοιτήσει άπό τό πανεπιστήμιο, πιάνει δουλειά καί τό άνειρό της είναι νά παντρευτεί. Στήν άρχή άλα πηγαίνουν καλά καί ό «ύπέροχος τρελός» Ντάνκαν δέν καταφέρνει νά τήν άποσπάσει άπό τόν προσγειωμένο μνηστήρά της. Ομως, ό έχθρός θρίσκεται μέσα στήν ίδια τήν ήρωίδα τού θιθλίου, κάτι πού τής ύπονομεύει τά προοεκτικά της σχέδια, μέχρι νό φτάσει ν' άνακαλύψει πώς δέν άνέχεται τήν ίδεα τού γάμου. Η Ατγουντ (πού είναι ή διασημότερη πεζογράφος τού Καναδά) κυκλοφόρησε αύτό τό πρώτα της μυθιστόρημα τό 1969, όκριθώς σέ ήλικία τριάντα έτών. Στή συνέχεια πορουσίασε κι άλλα μυθιστορήματα (Ανεθαίνοντας στήν έπιφάνεια - Η διπλή ζωή τής Τζάαν Φόστερ). Τή «Φαγώσιμη γυναίκα» έχει μεταφράσει ή Ρένα Χάτχουτ (Εκδόσεις «Γράμματο»).

Λόγγου: «Δάφνης καί χλόη»

Τό άριστουργηματικό ποιμενικά μυθιστόρημα τού Λόγγου, ένα έργο σημαντικό τής παγκόσμιας λογοτεχνίας, διασκευάστηκε γιά παιδιά, σέ γλώσσα κατανοητή καί μέ φροντίδα ώστε νά μή παραθλάπτονται ούτε ή πλοκή του, ούτε τό νόημά του. Η ίστορία είναι άπλή: δύο θοσκοί στή Μυτιλήνη, θρίσκουν καί υίοθετούν δύο παιδιά, ένα άγόρι κι ένα κορίτσι. Τό παιδιά ούτό μεγαλώνοντας θόσκουν μαζί τά κοπάδια τών θετών γονιών τους καί σιγά - σιγά άγαπιούνται, άλλά καί γνωρίζουν διάφορες περιπέτειες πού παρά λίγο νά τά χωρίσουν. Στό τέλος άνακαλύπτουν τούς πλούσιους πραγματικούς γονείς τους καί παντρεύονται γιά νά ζήσουν πιά μιά εύτυχισμένη ζωή στήν έξοχή. Τό έργο τού Λόγγου έχει μεταφραστεί σέ πολλές ξένες γλώσσες καί έχει δώσει τή θάση γιά ένα χοράδραμα τού Ραθέλ. Η παιδική διασκευή έχει γίνει άπό τόν Θανάση Γεωργιάδη καί οί ξυλογραφίες πού εἰκονογραφούν τά θιθλίο, είναι τού Μαγιόλ. (Εκδόσεις ΑΣΕ).

Στό δίμηνο Απριλίου - Μαΐου

Εντυπωσιακά προγράμματα τής κρατικής όρχήστρας μας

Χαρακτηριστικό ή συμμετοχή πολλών καί καλών χορωδιών

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης άνακοίνωσε τό πρόγραμμα συναυλιών τού διμήνου Απριλίου – Μαΐου, πού περιλαμθάνει ένδιαφέροντα προγράμματα μέ σημαντικούς Ελληνες καί ξένους καλλιτέχνες. Οπως καί στά προηγούμενα προγράμματα τής ΚΟΘ, ύπάρχουν πολλές πρώτες έκτελέσεις έργων, έλληνικών καί ξένων καί συμμετοχές χορωδιακών συγκροτημάτων. Αναλυτικά τό πρόγραμμα τών συναυλιών είναι τό έξής γιά τόν Απρίλιο:

Η πρώτη συναυλία θά δοθεί τήν 1η τού μηνός (όπως πάντα στήν αίθουσα τελετών τού πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Διευθυντής τής όρχήστρας θά είναι ό Αλέξανδρος Συμεωνίδης καί σολίστ ή πιανίστα Χοχενρίντερ, πού θά έρμηνεύσει τό κοντσέρτο τού Τσαϊκόφσκι. Τό πράγραμμα τής συναυλίας περιλαμθάνει τούς χορούς τής Γκαλάντας τού Κοντάυ καί δύο έργα σέ πρώτη έκτέλεση: τήν «μικρή ραψωδία» ταύ Νταραμάρα καί τίς παραλλαγές γιά όρχήστρα έγχόρδων τού Κότσιερ.

Η δεύτερη συναυλία, πού θά δοθεί τήν Μεγάλη Δευτέρα καί έχει έορταστικό χαρακτήρα, περιλαμθάνει δυό χορωδιακά καί συγκεκριμένα τήν «Στάμπατ Μάτερ» ταύ Περγκολέζε καί τήν «Στάμπατ Μάτερ» τού Ροασίνι. Καί τά δύο έργα δίδονται σέ πρώτη έκτέλεση. Στή συναυλία αύτή, έκτός άπό τήν ΚΟΘ, θά συμμετέχουν ή παιδική χορωδία Αγίας Τριάδος καί οί χορωδίες Βόλου, Καρδίτσας καί Κορίνθου. Τήν όρχήστρα θά διευθύνει ό Γκέρτ Μέντιτζ καί θά πάρουν μέρος ώς σολίστ οί Ελένη Κάνθου, Αννα Πορτίκα, Γιώργος Ζερθάνος καί Νίκος Καπέτας.

Η τρίτη συναυλία τού μηνός, τή Δευτέρα 22 Απριλίου, μέ διευθυντή τάν Πέναρντ Τζιακόφσκι καί σολίστ ταύς καλλιτέχνες τού όμποε Κλώντ Σελλιέ καί Βαγγέλη Χριστόπουλο, πού θά έρμηνεύοουν (σέ πρώτη έκτέλεση) κοντσέρτα τών Αλμπινότι καί Βιθάλντι γιά δυό όμποε. Σέ πρώτη έκτέλεση θά παρουσιαστεί έπίσης τό έργο τού Λουτοσλάθσκι «Μικρή σουίτα». Τό πρόγραμμα θά συμπληρωθεί μέ τήν τετάρτη συμφωνία τού Μέντελσον (ιταλική).

Τή Δευτέρα 29 Απριλίου, θά δοθεί ή τελευταία συναυλία τού Απριλίου, μέ μαέστρο τόν Βύρωνα Φιδετζή καί σολίστ τόν θιολονίστα Σεργκέι Στάντλερ, πού θά έρμηνεύοει τό κοντσέρτα τού Μπράμς. Τό πράγραμμα τής ουναυλίας αύτής περιλαμθάνει έπίσης τά έργο τού Τσαϊκόφσκι «Συμφωνία Μάνφρεντ», πού παίζεται σέ πρώτη έκτέλεση, καί τήν «Φαντασία», σουίτα τού Λαμπελέτ.

Μάιος

Τέοσερις συναυλίες περιλαμθάνει καί ό Μάιος. Στήν πρώτη (τήν 6η Μαΐου) τήν άρχήστρα θά διευθύνει ό Αλκης Μπαλτάς. Τό πρόγραμμα τής συναυλίας αύτής περιλαμθάνει τήν «Δωδεκανησιακή σουίτα» τού Κωνσταντινίδη, τή δεύτερη συμφωνία τού Μπετόθεν καί τό κοντσέρτο άριθμός 23 τού Μότσαρτ γιά πιάνο καί όρχήστρα, μέ σολίστ τήν Αννα Τοΐτσα - Κούνιο.

Η συναυλία τής 13ης Μαΐου, είναι άφιερωμένη στόν Μπάχ. Μαέστρος θά είναι ό Δημήτρης Χωραφός καί θά μετέχουν ή χορωδία «Τραγουδιστές» μέ σολίστ τούς Δημήτρη Σέμση (θιολί), Στάμα Σέαμη (θιολί), Μίσα Ικέουτσι (σοπράνο), Αντιγόνη Κερετζή (μετζοσοπράνο), Κίμωνα Βασιλόπουλο (τενόρο) καί Αντώνη Κοντογεωργίου (θαρύτονο). Τό πρόγραμμα περιλαμθάνει τό τρίτο θραδεμθούργια κοντσέρτο, διπλό κοντσέρτσ γιά δυό θιολιά, τήν κοντάτα άρ. 56 (θέλω μέ χαρά νό σηκώσω τόν σταυρό) καί τήν κοντάτα όρ. 147 (Η καρδιά καί τό στόμα, οί πράξεις καί ή ζωή). Οί δύο καντάτες δίδονται σέ πρώτη έκτέλεση.

Χορωδία θά μετέχει καί στήν έπόμενη συναυλία τής ΚΟΘ, πού θά δοθεί στίς 20 Μαΐου, μέ μαέστρο τόν Νίκο Αθηναίο. Η χορωδία όπερας Ρούσσε θά παρουσιάσει τό χορωδιακό έργο τού Προκόφιεφ «Αλέξανδρος Νέφσκι» αέ πρώτη έκτέλεση. Τά πρόγραμμο τής συναυλίας συμπληρώνεται μέ τήν ουμφωνία όρ. 44 τού Χάυντν, έπίσης σέ πρώτη έκτέλεση.

Η τελευταία ουναυλία τής περιάδου θά δοθεί στίς 27 Μαΐου, μέ μαέστρο τόν Ηλία Βουδούρη καί τρείς σολίστ, τούς Πατρίτσια Αρένας (πιάνο), Δημήτρη Δημάπουλο (πιάνο) καί Νίκο Καπνά (θιολί). Τό πρόγραμμα τής συνουλίας άποτελείται άπό τρία κοντσέρτα καί συγκεκριμένα τό πέμπτα (αύτοκρατορικό) τού Μπετόθεν γιά πιάνο καί όρχήστρα, τό κοντσέρτο γιά πιάνο τού Γκρήγκ καί τό κοντσέρτο γιά θιολί τού Βιενιάφσκι.

Διαπιστώσεις

Χωρίς άμφιθολία οί συναυλίες καί τού διμήνου αύτού, είναι πολύ ένδιαφέρουσες, μέ περισσότερο θασικό χαρακτηριστικό τήν συμμετοχή χορωδιακών συγκροτημάτων. Ακόμη παρατηρεί κανείς:

1. Οτι έντεκα άπό τό έργα, πού θά έκτελεστούν, είναι σέ πρώτη έκτέλεση, πράγμα πού έχει ιδιαίτερη σημασία.

2. Οτι αύτή τή φορά έχουμε δυό ξένους μαέστρους καί τέσσερις ξένους σολίστ.

3. Οτι τά έλληνικά έργα, πού θά έρμηνευτούν στό δίμηνο είναι σέ σύγκριση μέ άλλες φορές, λίγα. Συγκεκριμένα θά πορουσιαστούν τρία έργα ίσάριθμων συνθετών (Νταραμάρα, Λαμπελέτ καί Κωνσταντινίδη).

Αναμφιοθήτητα, όμως, τά προγράμματα τής όρχήστρας παρουσιάζονται άνανεωμένα καί μέ τολμηρά άνοίγματα πράς τήν έκτέλεση έργων, πού παλαιότερα δέν χαιρόταν τά φιλόμουσο κοινό τής Θεσσαλονίκης

Τό ξένο ποίημα

Τ.Σ. Ελιοτ

Σελήνη τού Μέλιτος

Είδαν τίς Κάτω Χώρες, γυρνούν στή Γή τήν Υψηλή
Αλλά μιά νύχτα τού κολοκαιριού, στή Ραθένα, ίδού αύτοί.
Ανετα μέσα σέ δύο σεντόνια, σέ δύο έκατοντάδες κοριούς.
Ο γιορτασιτκός ίδρώτας καί μιά έντονη μυρωδιά σκύλας.
Ξαπλώνουν άνάσκελα, ξανοίγουν τά γόνατα.
Τέσσερις γόμπες μαλακές πρησμένες μέ δαγκώματα.
Σηκώνουν τό σεντόνι νά ξυσθούνε πιό καλά.
Μιά λεύγα μόλις άπ' έδώ είναι ό Αγιας Απολλώνιος.
Τή τάξει, θασιλική γνωστή τών έραστών,
Ακάνθινων κιονοκράνων πού προκαλούν τόν άνεμο.

Θά πάρουνε τό τρένο τών άκτώ.
Νά έκτείνουν τή μιζέρια τους άπό τήν Πάδουα στό Μιλάνο.
Εκεί πού θρίσκεται ό Δείπνος κι ένα φτηνό μεγειρό.
Εκείνος σκέπτεται τά μπουρμπουόρ καί κανονίζει τό ιοοζύγιο.
Επειτα θά δούν τήν Ελθετία, θά διασχίσουν τήν Γαλλία.
Καί ό Αγιος Απολλώνιος, άκαμπτος κι άσκητικός.
Παλιό έργοστάσιο άπολυμασμένο τού θεού, κρατάει άκόμη.
Στίς πεσμένες πέτρες του τήν άκριθή μορφή τού Θυζαντίου.

(Μετ Αριστ Νικολαΐδη)